

СУЧАСНА ПАРАДИГМА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ГЕНЕЗА І ПОНЯТТЯ

Т. КОЛОМОЄЦЬ

*доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України,
декан юридичного факультету
Запорізького національного університету,
заслужений юрист України*

В. КОЛПАКОВ

*доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри адміністративного
та господарського права
Запорізького національного університету*

Процес оновлення українського адміністративного права і створення його сучасної парадигми пов'язується із впровадженням в адміністративний простір Концепції адміністративної реформи в Україні [1]. Вона визначила, що метою реформаторських зусиль є зміна взаємовідносин держави і громадянина, у яких державі відведена функція своєрідного «сервісного центру» обслуговування інтересів суспільства й особистості, а адміністративному праву — функція юридичного забезпечення такого обслуговування.

Адміністративне право у такому вимірі постало юридичною галуззю, яка здійснює науковий супровід адмі-

ністративної реформи, зміст якого полягає у: а) встановленні закономірностей реформування; б) забезпеченні політико-філософських висновків правовим обґрунтуванням; в) генеруванні законодавчих й організаційних ініціатив; г) правовій експертизі здійснюваних заходів; ґ) у власній рефлексії та еволюції. Наслідком такого супроводу стало оновлення доктрини адміністративного права.

Актуалізація доктринальної проблематики адміністративного права припадає на період оновлення інструментів організації та здійснення публічної влади, зокрема інституцій публічного адміністрування. У процесі перебудови патерналістичних відносин у відноси-

ни співпраці держави з суб'єктами громадянського суспільства, функція наукового супроводу трансформаційних процесів постала важливим завданням адміністративно-правової науки.

З огляду на зазначене, перегляд доктрини цієї юридичної галузі виявився об'єктивно обумовленим, по-перше, євроінтеграційним вибором України, по-друге, потребою змін в ідеології функціонування держави. Щодо питання розвитку концептуального бачення сучасної доктрини адміністративного права В. Авер'янов зазначав, що серед ключових проблем, які потребують радикального перегляду, насамперед певних теоретико-методологічних стереотипів, що сформувалися у юридичній науці в недалекому минулому, першочергового значення набуває необхідність точніше оцінити характер предмета адміністративного права, тобто характер тих суспільних відносин, що зумовили власне виокремлення цієї галузі права й окреслюють сферу його регулятивної дії [2, 268–269].

Таким чином, для створення ґрунтовних основ подальших наукових розвідок українських адміністративістів визначення предмета адміністративного права має принциповий характер. Його встановлення відповідно до дійсності державотворення має стати важливим кроком оновлення адміністративно-правових інституцій та об'єктивного висвітлення їхньої ролі у поглибленні процесів формування правової держави і громадянського суспільства.

Воно має вирішальне значення для конкретизації детермінантних чинників щодо виокремлення цієї галузі у правовій системі, консолідації належного їй нормативного матеріалу, систематизації суспільних відносин, що регулюються адміністративно-правовими нормами.

Актуальність питань предмета обумовлена також специфікою взаємодії різних галузей права, яка ґрунтується на впливі їх норм на одні й ті ж відноси-

ни, що робить проблематичним чітке, прозоре й остаточне розмежування сфер правового регулювання.

Саме тому будь-які питання з цього приводу викликають значний інтерес у представників галузевих наук і породжують численні дискусії, які точаться багато років.

Не є винятком із цього «правила» і проблематика предмета адміністративного права. З цього приводу можна згадати праці Ц. Ямпольської «Про місце адміністративного права в системі радянського соціалістичного права» (1956 р.), Г. Петрова «Сутність радянського адміністративного права» (1959 р.), Ю. Козлова «Предмет радянського адміністративного права» (1967 р.) та інших учених-адміністративістів радянського періоду. Але вони у своїх дискусіях не вийшли за межі розуміння предмета адміністративного права як відносин сфери державного управління. Саме ж державне управління у той період визначалось як організаційна виконавчо-розпорядча діяльність усіх органів держави, що здійснюється на підставі законів та інших законодавчих актів [3, 386].

Такий підхід, із деякими інтерпретаціями, зберігався до 90-х років минулого століття. У будь-якому разі, Ю. Козлов у 1995 р. його предметом визначає відносини, які виникають, змінюються і припиняються у сфері державного управління. Під впливом такого розуміння предмета адміністративного права починає формуватися українська доктрина цієї юридичної галузі [4, 18].

На *першому етапі* знання про предмет в українському адміністративному праві базуються на традиціях радянської правничої школи. Відповідно до них, зміст предмета адміністративного права становлять однорідні відносини державно-управлінської спрямованості.

У зазначеному аспекті найбільш характерною можна вважати позицію

Л. Ковалю. Він свого часу писав, що предметом адміністративного права є суспільні відносини, які виникають при здійсненні державного управління [5, 6].

Другий етап встановлення предмета адміністративного права характеризується тим, що накопичення знань про нього здійснюється в умовах докорінних змін у соціальній та економічній сферах. На їх підґрунті формуються нові за своїм змістом суспільні відносини. Як результат, виникає нагальна потреба у їх юридичному забезпеченні.

У свою чергу, правове осмислення нових закономірностей суспільного розвитку спонукає до нового розуміння ролі права і зв'язків між державою та громадянином. У новому праворозумінні державоцентризм і патерналізм, які становлять ідеологію «традиційного» радянського адміністративного права, приєднуються до інших маргінальних доктрин.

Таким чином, об'єктивні обставини вимушують до реформування адміністративного права. Вони потребують визначити його місце і з'ясувати роль у теоретичному і нормативному обслуговуванні процесів державотворення, у формуванні правової держави. Через деякий час стає зрозумілим, що вирішення цих проблем неможливе без переосмислення й оновлення предмета цієї галузі права.

На нашу думку, принципове значення для оновлення поняття предмета адміністративного права мали два теоретичні висновки, які були зроблені у розвиток ідей Концепції адміністративної реформи в Україні.

По-перше, це висновок про те, що адміністративне право не може розвиватись як моноцентрична галузь, тобто як така галузь, що має єдиний системоутворюючий нормативний центр; по-друге, висновок про те, що адміністративне право є правом поліструктурним [6, 193].

Не менш значну роль відіграло сприйняття українським адміністра-

тивним правом як важливого системоутворюючого компонента його предмета, відносин, які виникають за ініціативою підвладної сторони. Вони були впроваджені у вітчизняну адміністративно-правову теорію під назвою реордінаційних відносин.

На базі цих здобутків поняття предмета адміністративного права стає більш широким і виходить за межі державного управління. Про це свідчать насамперед його визначення у навчальній літературі.

Так, у підручнику за редакцією О. Бандурки (2004 р.) предмет адміністративного права подається як правові відносини, що формуються здебільшого у державному управлінні.

У підручнику за редакцією Ю. Битяка (2005 р.) до предмета адміністративного права включені відносини: а) пов'язані з діяльністю органів виконавчої влади; б) внутрішньоорганізаційною діяльністю державних органів, підприємств, установ, організацій; в) управлінською діяльністю органів місцевого самоврядування; г) здійсненні недержавними суб'єктами делегованих повноважень органів виконавчої влади; г) здійсненні правосуддя у формі адміністративного судочинства.

Формуються також поняття предмета адміністративного права як відносини, що формуються у сфері публічного управління (2003 р.), а також у процесі організації та функціонування органів державного управління (2003 р.).

У наукових джерелах ретельно досліджуються тенденції розвитку адміністративного права, теоретично обґрунтовується нова структура його предмета [2, 265–266]. У результаті адміністративне право постає галуззю публічно-правового регулювання, яка забезпечує функціонування публічної адміністрації.

Таким чином, на другому етапі розвитку знань про предмет адміністра-

тивного права стає зрозумілим, що до нього входять відносини:

- не лише державного управління, а й інші управлінські відносини. Їх сукупність утворює відносини публічного управління;

- не лише управлінські відносини, а й відносини, які виникають при здійсненні правосуддя у формі адміністративного судочинства. Це відносини відповідальності суб'єктів владних повноважень за неправомірні діяння;

- відповідальності за порушення встановлених правил — відносини адміністративної відповідальності;

- які виникають за ініціативою суб'єктів, які не мають владних повноважень при їх зверненні до органів публічної адміністрації. Вони позиціонувались як відносини реординації, потім отримали назву «сервісних» відносин і, нарешті, відносин публічних або адміністративних послуг [7].

Третій етап встановлення предмета адміністративного права — це узагальнення і систематизація теоретичних та емпіричних даних, застосування системного підходу як методу дослідження накопиченого матеріалу.

Центральним питанням на цьому етапі стало з'ясування наявності або відсутності у сукупності структурних компонентів предмета адміністративного права *інтегративних* якостей.

Його принципова важливість обумовлена тим, що відсутність таких якостей робила зазначену сукупність конгломеративним утворенням і фактично ставила під сумнів їх єдність, а отже, існування предмета у новому форматі. Наявність інтегративних якостей незаперечно свідчила, що ця сукупність є системою і має всі підстави розглядатись як предмет галузі права.

З цього приводу необхідно зазначити, що у радянській правовій доктрині предмет адміністративного права подається системним утворенням. Інтегративний характер взаємодії його складових дослідники доводили на під-

ставі таких ознак: а) всі відносини предмета є однотипними відносинами; б) всі відносини предмета є відносинами влади і підпорядкування; в) всі відносини предмета виникають у результаті здійснення державного управління строго визначеними структурами — органами державного управління. Необхідно мати на увазі, що наведений підхід хоча і був домінуючим, однак постійної підтримки у дослідників не мав. З цього приводу доречно нагадати про позиції Ц. Ямпольської, яка впроваджувала думку, що адміністративне право не спрямоване на формування цілісної структури у масштабах свого предмета [8]; І. Мревлішвілі, який стверджував, що адміністративне право не є самостійною галуззю і не має свого предмета [9]; Г. Петрова, який виокремлював горизонтальні і вертикальні правовідносини, а також відносини між громадянами, наприклад, водіями при взаємному дотриманні правил дорожнього руху [10].

Жодна з наведених вище інтегративних ознак не відшукується у сукупності нових структурних складових предмета сучасного українського адміністративного права. Аж ніяк не можна назвати однотипними відносини адміністративних послуг і відносини відповідальності. Не є вони також відносинами влади і підпорядкування. Далеко не всі відносини оновленого предмета виникають у результаті здійснення державного управління.

Сукупність відносин, які в оновленому вимірі регулюються адміністративним правом, перетворюють у систему, а отже, і в предмет галузі, інші чинники. Це категорії «публічна адміністрація», «відносини адміністрації», «зобов'язань», «публічне адміністрування».

Важливим системоутворюючим компонентом сучасного українського адміністративного права визнається *публічна адміністрація*, під якою розуміється система організаційно-струк-

турних утворень, які на законних підставах набули владних повноважень на здійснення публічної влади шляхом виконання чинних нормативно-правових актів та вчинення інших дій у публічних інтересах [11, 30].

В офіційних документах цей термін, мабуть, уперше вживається у Рекомендаціях парламентських слухань «Децентралізація влади в Україні. Розширення прав місцевого самоврядування» [12]. Сьогодні категорія «публічна адміністрація» вже фактично займає місце, яке у радянському адміністративному праві належало категорії «державне управління», а наукове осмислення і подальша розробка теорії публічної адміністрації є одним із головних напрямів доктринального оновлення адміністративного права України, важливим підґрунтям його трансформації у сучасну юридичну галузь європейського змісту.

Цей рух не є простою зміною термінів. Теорія публічної адміністрації має принципи відмінності від теорії державного управління як за юридичним наповненням, так і за ідеологічною сутністю.

Її становлення і визнання ставить крапку на ще існуючих спробах пристосувати радянське вчення про державне управління до доктрини правової демократичної держави [13, 150], держави, де нормативно визнається її відповідальність перед людиною, де права людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

Публічна адміністрація як правова категорія має два виміри: функціональний та організаційно-структурний. При функціональному підході публічна адміністрація — це діяльність відповідних структурних утворень із виконання функцій, спрямованих на реалізацію публічного інтересу. Таким інтересом в українському праві визнається інтерес соціальної спільності, що легалізований і задоволений державою. Таким чином, наприклад, виконання публіч-

ною адміністрацією правоохоронної функції означає системну діяльність всіх структурних утворень, які мають таку функцію. Зазначену діяльність прийнято позначати терміном «публічне адміністрування».

При організаційно-структурному підході публічна адміністрація — це сукупність органів, які утворюються для здійснення (реалізації) публічної влади.

Публічною владою в українському праві визнається: а) влада народу як безпосереднє народовладдя; б) державна влада — законодавча, виконавча, судова; в) місцеве самоврядування [14, 196]. Відповідно до цього в Україні публічну владу здійснюють такі органи:

- Верховна Рада України (парламент), Президент України (як владний інститут), місцеві ради. Вони реалізують владу народу, що знаходить вираз у виборчих процесах;

- усі органи й установи, що реалізують державну владу. Наприклад, органи виконавчої влади, суди та ін.;

- усі органи й установи, що реалізують місцеве самоврядування. Наприклад, виконавчі комітети місцевих рад, громадські об'єднання, органи самоорганізації населення тощо.

Таким чином, перелічені суб'єкти утворюють систему публічної адміністрації.

Публічна адміністрація в адміністративному праві європейських країн збільшого визначається як сукупність органів та установ, які реалізують публічну владу шляхом виконання закону, підзаконних актів та вчинення інших дій у публічних інтересах. Таке її розуміння є актуальним і для української правової системи [15, 64].

Необхідно також зазначити, що поняття публічної адміністрації не є новиною для українського права. Воно присутнє у працях українських адміністративістів, які працювали за межами радянської правничої школи,

наприклад, у працях Ю. Панейка, який зазначав, що основою адміністративного права є те, що воно регулює організацію та діяльність публічної адміністрації [16, 122].

Функціонування публічної адміністрації базується на принципах, які поділяються на загальні та спеціальні. Загальні притаманні всім видам діяльності її органів. Спеціальні використовуються щодо конкретних сфер діяльності. Такими сферами є публічне управління, надання адміністративних послуг, встановлення і реалізація відповідальності публічної адміністрації за порушення позитивних прав суб'єктів суспільства, встановлення та реалізація відповідальності суб'єктів суспільства за порушення встановлених публічною адміністрацією нормативів.

Додержання принципів функціонування публічної адміністрації забезпечується регламентацією форм її діяльності. Під формами розуміється зовнішнє вираження (зовнішнє оформлення) діяльності відповідного суб'єкта.

Форми класифікуються на підставі двох критеріїв. Перший критерій — наслідки (правовий ефект) застосування тієї чи іншої форми. За цим критерієм вони поділяються на правові та неправові форми. До правових належать форми, використання яких спричиняє виникнення юридичних наслідків. Це, наприклад, прийняття нормативних та індивідуальних актів перебування правових норм, укладення адміністративних договорів, здійснення реєстраційних та інших юридично значущих дій. До неправових належать форми, які безпосередньо юридичного значення не мають. Це, наприклад, проведення ревізії, нарада, консультація тощо.

Другий критерій — спосіб реалізації методів публічного адміністрування. За цим критерієм форми публічного адміністрування поділяють на: 1) прийняття нормативних актів; 2) прийняття

ненормативних актів; 3) укладення адміністративних договорів; 4) вчинення реєстраційних та інших юридично значущих дій; 5) здійснення організаційних дій; 6) виконання матеріально-технічних операцій.

Все це зумовлює необхідність розглядати теорію публічної адміністрації як методологічну основу адміністративного права і використовувати її поняття як базове у формуванні адміністративно-правових відносин.

Наступним системоутворюючим для предмета адміністративного права чинником є категорія *відносини адміністративних зобов'язань*. Сутність цих відносин обумовлена змістом норм Конституції України щодо відповідальності держави перед людиною, визнання головним обов'язком держави утвердження і забезпечення прав та свобод людини, верховенства права, обмеження повноважень і дій публічної адміністрації Конституцією та законами України.

З них випливає, що публічна адміністрація при утворенні бере на себе зобов'язання щодо задоволення інтересів суспільства й громадян. Серед них є зобов'язання публічного характеру, виконання яких потребує використання публічною адміністрацією владних повноважень. У процесі їх реалізації виникають відносини, які, починаючи з 2008 р., запропоновано позначати як відносини адміністративних зобов'язань.

Саме вони — відносини щодо виконання адміністративних зобов'язань публічної адміністрації перед суспільством — є предметом адміністративно-правового регулювання, або предметом адміністративного права.

Категорія «відносини адміністративних зобов'язань» об'єднує чотири типи відносин, кожен з яких є складовою предмета адміністративного права, це, зокрема, такі відносини: публічного управління; адміністративних послуг; відповідальності публічної адміністра-

ції за неправомірні дії або бездіяльність; відповідальності за порушення встановленого порядку та правил (адміністративно-деліктні відносини).

Характерною ознакою усіх названих видів адміністративно-правових відносин є те, що органи публічної адміністрації виступають у них владною стороною, яка реалізує свої виконавчорозпорядчі повноваження. Владність у такому вимірі розуміється як наявність врегульованого законодавством права на прийняття владного (обов'язкового) рішення, при виникненні відповідного юридичного факту.

Важливим чинником щодо систематизації відносин, які регулюються адміністративним правом, є *публічне адміністрування*. Публічне адміністрування — це діяльність суб'єкта публічної адміністрації на виконання владних повноважень публічного змісту. Воно відбувається шляхом використання засобів управління, надання адміністративних послуг, участі у відносинах відповідальності суб'єктів публічної адміністрації, застосування заходів впливу за порушення правил, встановлених публічною адміністрацією.

Публічне адміністрування здійснюється за принципами, які поділяються на загальні принципи публічного адміністрування, тобто притаманні всім видам цієї діяльності, та спеціальні принципи публічного адміністрування.

Спеціальні принципи притаманні конкретним видам адміністрування: публічному управлінню; наданню адміністративних послуг; встановленню і реалізації відповідальності публічної адміністрації за порушення позитивних прав суб'єктів суспільства; встановленню і реалізації відповідальності суб'єктів суспільства за порушення встановлених публічною адміністрацією нормативів.

Додержання принципів публічного адміністрування забезпечується регламентацією методів і форм публічного адміністрування. Відповідно до принципів, методи і форми публічного адміністрування поділяються на загальні і спеціальні.

Таким чином, наслідками сучасних досліджень теоретичних засад адміністративного права стали, по-перше, подолання управлінського догмату у визначенні його сутності, визнанні того, що адміністративне право генетично пов'язане з практикою захисту прав людини юридичними засобами; по-друге, переосмислення змісту предмета цієї галузі відповідно до демократичних правових стандартів; по-третє, доведена системність предмета адміністративного права. Принциповість цього питання обумовлена тим, що предметом галузі права може бути лише така сукупність відносин, яка є системою. Ознакою системи є інтегративний характер взаємодії її складових.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. *Про заходи* щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22 липня 1998 р. № 810 // Офіційний вісник України. — 1999. — № 21. — Ст. 943.
2. *Авер'янов В. Б.* Вибрані наукові праці / упоряд.: О. Ф. Андрійко, В. П. Нагребельний, Л. Є. Кисіль, Ю. С. Пелько, В. А. Дерезь, А. А. Пухтецька, А. В. Кірмач, Л. В. Люлька; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка, О. Ф. Андрійко. — К., 2011. — 448 с.
3. *Юридический энциклопедический словарь* / гл. ред. А. Я. Сухарев. — М., 1984. — 415 с.
4. *Козлов Ю. М.* Административное право в правовой системе Российской Федерации // Административное право Российской Федерации: учеб. : в 2 ч. / А. П. Алексин, Ю. М. Козлов, А. А. Кармолицкий. — М., 1995. — Ч. 1: Сущность и основные институты административного права. — С. 3–78.
5. *Коваль Л. В.* Адміністративне право України. Загальна частина: курс лекцій. — К., 1994. — 154 с.
6. *Колпаков В. К.* Адміністративне право України: підруч. — К., 1999. — 736 с.
7. *Концепція* розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2006 р. // Офіційний вісник України. — 2006. — № 7. — Ст. 376.

8. Ямпольская Ц. А. О месте административного права в системе советского социалистического права // Советское государство и право. — 1956. — № 9.
9. Мревлишвили И. Г. О системе советского социалистического права (обзор) // Советское государство и право. — 1958. — № 1.
10. Петров Г. И. Сущность советского административного права. — Л., 1959. — 185 с.
11. Коломоєць Т. О., Колпаков В. К. Вступ до навчального курсу «Адміністративне право України»: навч. лекція. — К., 2014. — 240 с.
12. Рекомендації парламентських слухань «Децентралізація влади в Україні. Розширення прав місцевого самоврядування»: схвалені Постановою Верховної Ради України від 15 грудня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — № 16. — Ст. 144.
13. Гринь О. Д., Донченко О. І. Правознавство: навч. посіб. — О., 2016. — 206 с.
14. Погорілко В. Ф. Публічна влада // Юридична енциклопедія: в 6 т. / за ред. Ю. С. Шемшученка. — К., 2003. — Т. 5.
15. Колпаков В. К. Європейська парадигма адміністративного права України // Адаптація законодавства України до права Європейського Союзу. — К., 2016. — № 1. — С. 59–72.
16. Наука адміністрації й адміністративне право. Загальна частина (за викладами професора Юрія Панейка) / уклад.: В. М. Бевзенко, І. Б. Коліушко, О. Р. Радисhevська, І. С. Гриценко, П. Б. Стецюк. — К., 2016. — 464 с.

REFERENCES

1. Pro zakhody shchodo vprovadzhennia Kontseptsii administrativnoi reformy v Ukraini: Ukaz Prezidenta Ukrainy vid 22 lyupnia 1998 r. № 810 [On Measures to Implement the Concept of Administrative Reform in Ukraine: Decree of the President of Ukraine on 22 July 1998 № 810], *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*, 1999, no. 21, Article 943.
2. Andriyko O. F., Nahrebelnyi V. P., Kysil L. E., Pedko Yu. S., Derets V. A., Pukhtetska A. A., Kirmach A. V., Lyulka L. V. Averyanov Vadym Borysovych. Vybrani naukovy pratsi [Averianov Vadym Borysovych. Selected scientific works], Kyiv, 2011, 448 p.
3. Suharev A. Ja. Yuridicheskiy entsiklopedicheskiy slovar [Law Encyclopaedic Dictionary], Moscow, 1984, 415 p.
4. Kozlov Ju. M. Administrativnoe pravo v pravovoy sisteme Rossijskoj Federacii [Administrative law in the legal system of the Russian Federation], *Administrativnoe pravo Rossiyskoy Federatsii*, Moscow, 1995, Part 1, pp. 3–78.
5. Koval L. V. Administrativnoe pravo Ukrainy. Zahalna chastyna [Administrative law of Ukraine. General part], Kyiv, 1994, 154 p.
6. Kolpakov V. K. Administrativnoe pravo Ukrainy [Administrative law of Ukraine], Kyiv, 1999, 736 p.
7. Kontseptsiiia rozvytku systemy nadання administrativnykh posluh orhanamy vykonavchoi vlady: skhvalena Rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15 liutoho 2006 r. [Concept of Development of the System of Administrative Services Provision by Executive Authorities: approved by the Ordinance of the Cabinet of Ministers of Ukraine on 15 February 2006], *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*, 2006, no. 7, Article 376.
8. Jampolskaja C. A. O meste administrativnogo prava v sisteme sovetskogo socialisticheskogo prava [On the place of administrative law in the system of Soviet socialist law], *Sovetskoe gosudarstvo i pravo*, 1956, no. 9.
9. Mrevlishvili I. G. O sisteme sovetskogo socialisticheskogo prava (obzor) [On the system of Soviet socialist law (review)], *Sovetskoe gosudarstvo i pravo*, 1958, no. 1.
10. Petrov G. I. Sushhnost sovetskogo administrativnogo prava [The essence of Soviet administrative law], Leningrad, 1959, 185 p.
11. Kolomojets T. O., Kolpakov V. K. Vstup do navchalnogo kursu «Administrativnoe pravo Ukrainy» [Introduction to basic course «Administrative law of Ukraine»], Kyiv, 2014, 240 p.
12. Rekomendatsii parlamentnykh slukhan «Detsentralizatsiia vlady v Ukraini. Rozshyrennia prav mistsevoho samovriaduvannia»: skhvaleni Postanovoiu Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 15 hrudnia 2005 r. [Recommendations of Parliamentary Proceedings «Decentralisation of Power in Ukraine. Empowerment of Local Government»: adopted by the Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine on 15 December 2005], *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2006, no. 16, Article 144.
13. Hryn O. D., Donchenko O. I. Pravoznavstvo [Jurisprudence], Odesa, 2016, 206 p.
14. Pohorilko V. F. Publichna vlada [Public authority], Shemshuchenko Yu. S. Yurydychna entsyklopediia, Kyiv, 2003, vol. 5.
15. Kolpakov V. K. Yevropeiska paradyhma administrativnogo prava Ukrainy [European paradigm of administrative law of Ukraine], *Adaptatsiia zakonodavstva Ukrainy do prava Yevropeiskoho Soiuzu*, Kyiv, 2016, no 1, pp. 59–72.
16. Bevzenko V. M., Koliushko I. B., Radyshevskaja O. R., Hrytsenko I. S., Stetsiuk P. B. Nauka administratsii i administrativnoe pravo. Zahalna chastyna (za vykladamy profesora Yuriia Paneika) [Science of administration and administrative law. General part (by Professor Yuri Paneiko's expositions)], Kyiv, 2016, 464 p.

Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття

Анотація. У статті проаналізовано процес оновлення українського адміністративного права і створення його сучасної парадигми. Визначена роль предмета цієї галузі для створення ґрунтовних основ подальших наукових розвідок українських адміністративістів. Доведено існування трьох етапів розвитку знань про сучасне адміністративне право України. Висвітлені системоутворюючі чинники адміністративного права та його предмета: публічна адміністрація, відносини адміністративних зобов'язань, публічне адміністрування.

Ключові слова: адміністративне право, публічна адміністрація, відносини адміністративних зобов'язань, публічне адміністрування.

Коломоєц Т., Колпаков В. Современная парадигма административного права: генезис и понятие

Аннотация. В статье проанализирован процесс обновления украинского административного права и создания его современной парадигмы. Определена роль предмета этой отрасли для создания фундаментальных основ научных исследований украинских административистов. Доказано существование трех этапов развития знаний о современном административном праве Украины. Выделены системообразующие факторы административного права и его предмета: публичная администрация, отношения административных обязательств, публичное администрирование.

Ключевые слова: административное право, публичная администрация, отношения административных обязательств, публичное администрирование.

Kolomoiets T., Kolkakov V. The Current Paradigm of Administrative Law: the Genesis and the Concept

Annotation. The article analyzes the process of updating the Ukrainian administrative law and the creation of its modern paradigm. Authors determined the role of this branch of the industry to create fundamental basis for successive scientific exploration of Ukrainian representatives of administrative law. Proved the existence of three stages of knowledge about modern administrative law of Ukraine. Explained the system-factors of administrative law and its subject: the public administration, the relations of administrative obligations, the public administration.

Key words: administrative law, public administration, relations of administrative obligations, public administration.